

Toma Laszlo

(n.1925, Timișoara)

Inginer electric, cercetător, autor

S-a născut în 1925 la Timișoara, într-o familie de evrei. A frecventat școala primară israelită din Iosefin, apoi Liceul de Stat Loga. Ca urmare a măsurilor antisemite din 1940, elevii și profesorii evrei sunt expulzați din liceele de stat și private, dar au posibilitatea să urmeze cursurile Liceului Israelit care însă își pierde dreptul de publicitate, adică nu are dreptul să emită diplome. După ce a împlinit 18 ani, la începutul anului 1943, este mobilizat la muncă obligatorie. După opt ore de muncă fizică grea în detașamentul de lucru, participă la cursurile organizate în mod special după-amiaza.

După Eliberare, se prezintă în fața comisiei de bacalaureat la Arad, special constituită pentru elevii evrei care nu au avut dreptul să se prezinte la examen în timpul dictaturii fasciste. Imediat după bacalaureat este admis la Politehnica din Timișoara, printre primii studenți evrei. Obține în 1950 diploma de inginer la Institutul Politehnic Timișoara, iar în 1975 titlul de doctor.

Primul post îl deține la Întreprinderea Regională de Electricitate Timișoara, unde în 1951 este numit șeful secției de rețele și în 1953 șeful sectorului de rețele electrice. În această calitate, conduce operațiunea de trecere la tensiune și frecvență normalizată a rețelei orașului, permițând astfel racordarea orașului Timișoara la sistemul energetic național. În perioada 1960-1968 este responsabilul unor proiecte de mare anvergură, ca, de exemplu, electrificarea tuturor satelor din regiunea Banat.

În 1968 își începe activitatea la Institutul Central de Cercetare pentru Energie Electrică la Ministerul Energiei, la București. (ICEMENERG), unde conduce lucrări de mare importanță și este numit director adjunct științific. În aceeași perioadă face parte din membrii consiliului științific al Ministerului.

Din cauza antisemitismului neoficial în guvern și în partid, fiicele lui nu au posibilitatea să progreseze profesional și după plecarea unei fiice în Israel, depune în 1977 actele pentru emigrarea în Israel împreună cu toată familia.

În 1978 emigrează în Israel, unde este angajat la Research and Development Division, Întreprinderea de Electricitate a Israelului.

Între 1988 și 1992 a fost secretarul comitetului israelian al Consiliului Mondial al Energiei (World Energy Council) și a reprezentat în această calitate Israelul la Congresele internaționale ale WEC. Este de atunci membru de onoare al organizației.

Este căsătorit cu Rolla, născută Musafia, medic, cu care a avut doi copii, Gabriela și Veronica. Au 3 nepoți și 3 strănepoți.

Spirit analitic și bun diplomat, Toma Laszlo a fost cronicarul multor reuniuni ale foștilor evrei de la Liceul Israelit Timișoara.

Publicații

Manualul Electroenergeticianului din întreprinderile industriale, de Toma Laszlo. Editura Tehnica București, 1959

Exploatarea și repararea rețelelor electrice, de Anibal Baciș și Toma Laszlo. Editura tehnică, 1969 <http://www.worldcat.org/title/exploatarea-si-repararea-retelelor-electrice/oclc/5801236>

Avarii în instalațiile energetice, de Teodor Popa, Anibal Baciș, Toma Laszlo. București. Editura Tehnică, 1978
http://www.academia.edu/6868835/Popa_Baciș_Laszlo_Avarii_in_instalatiile_energetice

Villamos szigetelések vizsgálata, de Horváth Tibor, László Tamás, Máthé Balázs, Németh Endre. Budapesta, 1979. <http://mek.oszk.hu/02100/02185/html/728.html>
http://antikvarzakkonyv.hu/product_info.php?products_id=1002400

Surse

Interviu cu Tomi Laszlo în **Destine evreiești la Timișoara**, de Getta Neumann. Editura Hasefer, 2014

Comunicări verbale cu Toma Laszlo, 2000-2015